

Förbundet Kommunist om trotskism och enhetstaktik

Innehåll

Introduktion	1
Leninism eller trotskism i enhetstaktiken	2
Åter till frågan om enhetstaktiken	6

Introduktion

Förbundet Kommunist (FK) hade hela tiden under sin existens problem med att avgränsa sig mot de svenska trotskisterna, representerade i tur och ordning av Revolutionära Marxisters Förbund (RMF) 1970-75 och Kommunistiska Arbetarförbundet (KAF) 1975-82 (detta år bytte KAF namn till Socialistiska Partiet (SP), men då upplöstes också FK).¹

Avgränsningarna och kritiken blev inte särskilt konsekvent eftersom FK självt hela tiden befann sig i förvandling, dvs ständigt ändrade sin politik. Detta gällde även enhetsfronttaktiken, vilket yttrade sig på många sätt i arbetsplatspolitik, i det antiimperialistiskt solidaritetsarbete, i synen på utvecklingen i Chile, Italien, Portugal m fl områden.²

Vi har nedan begränsat oss till att redovisa två artiklar (från tidskriften *Kommunist*s redaktion) som mer allmänt kritiserar den trotskistiska enhetsfrontstaktiken. Den andra artikeln, som försöker ”precisera” den föregående artikeln är på sätt och viss utmärkande för FK, som var kroniskt instabilt och ständigt ändrade ståndpunkter.

För en utförlig kritik av FK:s syn på enhetsfronttaktiken som den uttrycks i artiklarna nedan, se ”Leninism eller centrism i enhetsfronttaktiken” i artikelsamlingen [Om Förbundet Kommunist](#) (från tidskriften *Fjärde Internationalen*).

Lästips:

Enhetsfronttaktikens utarbetades av Kommunistiska internationalen i början av 1920-talet. Det fördes även en omfattande debatt om de ibland kniviga frågor som uppstod när man ville tillämpa denna politik. Här följer en lista med dokumentsamlingar från denna tid:

[Den proletära enhetsfronten](#) (resolutioner m m från 1921-22).

[Debatt om enhetsfronttaktiken](#) (referat från diskussioner m m 1922)

[Debatt om "arbetarregering"](#) (från Kominterns 4:e kongress 1922)

Artiklar om Kominterns enhetsfronttaktik:

John Ridell: [Enhetsfrontpolitikens ursprung](#) och [En "arbetarregering" som ett steg mot socialismen](#)

Mer allmänt om enhetsfronttaktik:

[Enhetsfronttaktiken](#): (här finns även artiklar om kampen mot fascismen i Tyskland m.m)

¹ Se artikeln [Förbundet KOMMUNIST och trotskismen - några reflektioner](#) som ger en lite mer översiktlig på hur FK:s anti-trotskyism utvecklade sig.

² Se t ex artikelsamlingarna [Förbundet Kommunist om Italien 1974-77](#) och [Tidskriften Kommunist om Portugal](#). Om FK:s tidiga politik på arbetsplatserna, se [Förbundet KOMMUNISTs 1:a kongress: Grundsatser. För arbetarmakt – för kommunismen](#), där till man till en början i praktiken som innebar att man ”ställde facket åt sidan” och satsade på en organisationsform som man kallade för arbetarkommittéer (inspirerade från Italien), vilka praktiken var sympatisörsgupper till FK – sedan ändrade man uppfattning och deltog i bredare organisationsformer och arbetsplatsinitiativ. Vi kommer senare att publicera fler exempel på hur FK såg på och använde sig av enhetsfronttaktiken.

Leninism eller trotskism i enhetstaktiken

Ur *Kommunist* nr 15 (1974)

Med de omfattande diskussionerna i KFMLr har frågan om enhetstaktiken kommit upp på dagordningen inom "vänstern". Medan det ännu är mycket osäkert vart KFMLr:s diskussion kommer att leda, så går RMF ut hårt mot Förbundet KOMMUNIST: "Ni har ingen enhetstaktik, ni är fullständigt principiösa" slungar RMF ut mot Förbundet. "Vi däremot har en princip fast enhetstaktik som bygger på Kominterns resolutioner om proletär enhetsfront 1921. Vår enhetstaktik är inordnad i en revolutionär strategi."

Stämmer detta? Har vi ingen utarbetad enhetstaktik? För att besvara den frågan måste vi först ställa den på fötter. Enhetstaktik är inget mystiskt. Den är en del i vårt arbete för de strategiska huvuduppgifterna: Vårt strategiska delmål är skapandet av en revolutionär, kämpande arbetarrörelse. Detta kräver att vi bidrar till utvecklingen av arbetarklassens självständiga kamp och organisering, att vi arbetar för arbetarklassens förenhetligande och formering som klass både genom propaganda och kamp mot splittringens materiella rötter i produktion och reproduktion, att vi arbetar för skapandet av en revolutionär förtrupp av kämpande arbetare. (Se del 2 av kongressdokumenten)

Vid varje enhetsinitiativ måste vi ställa frågan: befordrar eller hämmar det arbetet för dessa huvuduppgifter? Så, konkret, måste frågan ställas. För Förbundet KOMMUNIST finns det ingen "allmän" enhetstaktik.

RMF ser saken annorlunda. De citerar Kominterns resolutioner om "proletär enhetsfront" från 1921 och menar att dessa resolutioner är allmänt giltiga. Själva anser de sig tillämpa dem. Eftersom Kominterns politik vid denna tid var inspirerad av Lenin, så hävdar RMF att de så för en leninistisk enhetspolitik. Vi menar tvärtom. RMFs enhetspolitik är en sedvanlig idealistisk, trotskistisk förvrängning av leninismen.

Ty för det första byggde Lenin och de andra Kominternledarna sin proletära enhetsfrontstaktik på en konkret analys av samhällsläget i Europa i början av 20-talet.

Överallt utanför Ryssland hade arbetarklassen lidit svåra nederlag. Bayern, i Berlin, i Italien, i Ungern hade den revolutionära vågen slagits tillbaka. Det var en period av defensiv, av försvarskamp för arbetarklassen, för att sätta stopp för bourgeoisins reaktionära anstormning. För de kommunistiska partierna gällde det att försvara så många av de positioner de tillkämpat sig som möjligt, och söka dämna upp fanflykten till reformismen. I detta läge anser Komintern det vara nödvändigt att sträva efter största möjliga praktiska enhet med alla "arbetarorganisationer" från socialdemokratin till syndikalismen. I vissa fall kunde även stöd till "arbetarregeringar" (d v s av socialdemokrater dominerade regeringar) tänkas.

Till skillnad från Komintern baserar inte RMF sin påstådda enhetstaktik på en konkret analys av samhällsläget. De bara "övertar" vissa resolutioner.

Och för det andra är RMF inte det minsta konsekventa. När hörde vi dem tala om enhetsfront med socialdemokratin eller stöd åt "arbetarregeringen"? RMF har helt godtyckligt stoppat in Västerpartiet på socialdemokratins plats i den proletära enhetsfronten. Men inte ens här är RMF konsekvent. I så fall borde det ju rimligen stött Västerpartiet i valet 73.

Kominterns proletära enhetsfront var ett konkret svar på de kommunistiska partiernas klasskampsproblem i ett visst samhällsläge. RMFs "proletära" enhetsfront är ingenting annat än ett försök att parasitera på den osäkerhet och vacklan många känner inför "vänsterns" splittring. Vidare försöker RMF på detta sätt dölja sin egen vacklan mellan revolutionär och reformistisk politik, sin avsavsaknad av konkret klasskampspolitik.

Om RMF lever avskilt från läget i klasskampen så gör inte Förbundet KOMMUNIST det. Tvärtom, själva grunden för vår enhetstaktik är vår analys av samhällsläget: är det fråga om offensiv eller defensiv?

Gnistan menar som bekant att huvudsidan är försvar (av borgerligt-demokratiska rättigheter, försvar mot nedlägningshot, försvar mot skolindragningar o s y). De försöker därför, vilket är logiskt, mobilisera så många som möjligt på mesta möjligt urvattnade plattform. Så menar de t ex att Vänsterpartiet agerat sekteristiskt då det vill göra "Kamp för socialismen" till en av huvudparollerna 1 maj. Offensiva arbetarkrav hålls tillbaka, krav som är nödvändiga för formerandet av en kämpande arbetarrörelse, men som stöter bort *Gnistans* allianspartners.

(Det är naturligtvis inte bara *Gnistans* bedömning av samhällsläget som uttrycks i denna taktik. Grunden är *Gnistan*-politikens klassinnehåll: deras försvarskamp är främst delar av småbourgeoisins och mellanskiktens försvarskamp mot mer skärpta ekonomiska och politiska villkor. Arbetarklassens försvarskamp t ex mot lönesänkningarna kan som vi vet inte föras på *Gnistans* sätt.)

Vi däremot menar att det är frågan om en offensiv: det gäller att på alla områden flytta fram arbetarklassens positioner (vilket samtidigt, naturligtvis, innebär att vi tar upp kampen mot varje försök att pressa tillbaka arbetarnas positioner ytterligare). Vårt strategiska delmål: skapa en revolutionär arbetarrörelse kräver just en väldig offensiv från alla stridbara arbetares sida. Samhällsläget är alltså av en helt annan karaktär än det var då Komintern formulerade den "proletära enhetsfrontens taktik".

Att det är fråga om en offensiv, för att bryta reformismens grepp och formera en ny arbetarrörelse, innebär att vi endast i undantagsfall går med på maximiplattformar, d v s plattformar som förbjuder oss att gå utanför vad som står i denna. Även när det gäller defensiva aktioner, t ex försvar av borgerligt-demokratiska rättigheter, agerar vi offensivt.

Detta är den allmänna grunden för vår enhetstaktik i dagsläget. För att avgöra hur vi skall agera i olika konkreta fall måste vi också göra en konkret analys av hur det påverkar våra huvuduppgifter. Denna förening av allmän analys av samhällsläget med konkret analys av den konkreta situationen är just ett leninistiskt förhållningssätt till enhetstaktik. RMFs dogmatiska citatbollande är "vänster"barnligheter som passar en organisation som huvudsakligen inriktar sitt arbete på studenter, 'men har ingenting med leninism att göra. Eller var det inte Lenin som skrev: "den konkreta analysen av konkreta förhållanden är marxismens levande själ"?

Första Maj

Första maj är ett tillfälle att föra ut vår helhetspolitik, ett tillfälle att mobilisera våra arbetskamrater till en demonstration för den självständiga arbetarkampen och för arbetarmakten.

Första maj är inte något avskilt från vår övriga praktik. En enhet första maj måste bygga på en enhet i klasskampen. Därför är det självklart att vi avvisar varje enhet med arbetarbyråkratin i VPK, att vi aldrig kan ha enhet på VPK:s politik. 1 maj måste avspegla vår offensiva kamp för en ny, kämpande arbetarrörelse. Vänsterpartiet är ett av hindren för denna kamp. Hur skulle det gå att skapa en manifestation för den självständiga arbetarkampen och arbetarmakten med vänsterpartisten Rantatalo, som sprang benen av sig för att bryta strejkerna i Malmfälten efter det lokala avtalet? Eller med de vänsterpartister i Hamnarbetar-förbundets ledning som var drivande för att övertidsblockaden i mars skulle hävas, för att få komma till förhandlingsbordet, trots att arbetsköparna inte givit ett enda bud?

Självfallet innebär inte detta att vi avvisar enhet med VPK-avdelningar överallt i landet inför 1 maj. Det finns ju som bekant högst skiftande politiska linjer inom vänsterpartiet. Några lokalavdelningar är betydligt radikalare än Hermansson/Forsberg & co. Men en enhet med dessa avdelningar kan aldrig skapas genom att vi *böjer oss* för VPK-byråkratins reformistiska politik. Den kan endast byggas genom att vi tvingar över de lokala VPKarna på en revolutionär politik.

Solidaritetsaktioner

Enhetsageranden i solidaritetsaktioner måste bestämmas både av den konkreta analysen av läget i Sverige och motsvarande analys av de frågor det gäller. Vidare är det viktigt om det är en "allmän" solidaritetsaktion eller en aktion i en konkret solidaritetsfråga.

De solidaritetsdemonstrationer för kampen i Chile som Chilekommittéerna ordnade i mars i år var av mer allmän typ. Här var Förbundet KOMMUNISTs linje att grunden för demonstrationen måste vara stöd åt den chilenska motståndsrörelsens hela perspektiv: socialism. (Till skillnad från t ex det chilenska revisionistpartiets linje, som söker inskränka kampen till att gälla enbart "borgerlig demokrati".) Vidare krävde vi tendensfrihet, d v s rätt för oss att föra ut hela vår syn på reform och revolution mm. Detta ledde till konfrontation med det chilenska kommunistpartiets svenska bröder, Vänsterpartiet, som i Göteborg vägrade delta i demonstrationen.

I nu aktuella solidaritetsdemonstrationer med arbetarkampen och revolutionärerna i Italien är det nödvändigt att ge den konkreta kampen mot det ökande förtrycket en synnerligen viktig roll. "Frige alla politiska fångar!" är här en viktig paroll, eftersom den italienska regeringen är påverkbar - Italien är ännu inte ett nytt Chile! Massiv mobilisering kring detta krav är av stor betydelse. Därför kan det vara nödvändigt med maximiplattformar, d v s att avstå från tendensfrihet. En sådan maximiplattform måste givetvis ge utrymme för att föra fram den proletära internationalismens nödvändighet.

Borgerligt-demokratiska humanitetsdemonstrationer, typ DFFGs, agerar Förbundet KOMMUNIST inte i. Detta för att DFFG både vägrar tendensfrihet, kategoriskt går emot alla försök att föra in den proletära internationalismen, samt söker enhet med socialdemokratin. Det sista är i sig tillräckligt för att omöjliggöra enhet: solidaritetsdemonstrationer får aldrig bygga på enhet med SAP, den svenska imperialismens administratör sedan 40 år.

Om kampen i Indokina skulle skärpas oerhört är det revolutionära kommunisternas plikt att ta initiativ till solidaritetsaktioner med Indokinas kämpande folk. Enhet med småborgarvänstern kan då tänkas, men endast om SAP hålls utanför och rätten att föra fram den proletära internationalismen tryggas.

Försvar av borgerligt demokratiska rättigheter

Även om huvudsidan är offensiv är det viktigt med enhetsaktioner för att slå tillbaka sossarnas olika reaktionära utspel. Därför deltog vit ex i småborgarvänsterns demonstration mot häktandet av Bratt och Guillou, men med egna paroller och talkörer. "Mot reaktionens stöveltramp ställer vi enad arbetarkamp!" Även här agerar vi alltså offensivt. De "principfasta" RMF:arna däremot, vars enhetstaktik som bekant är "inordnad i en revolutionär strategi", deltog i IB-demonstrationen i Göteborg helt på småborgarnas villkor. De skrev t o m under deras flygblad med krav på fempartiutredning.

Ekonomismen i fabriks- och soldatkampen*

Detta är det enda område där även KFMLr kan tänka sig enhetsaktioner. Det har både för- och nackdelar. Positivt är att det möjliggör bredare, och därför slagkraftigare enhet, i kampen mot t ex lönesänkningar och avskedanden. Negativt är att detta faktiskt förstärker risken för ekonomistiskt insnävade aktioner.

Ty trots försöken till politisk nyorientering i KFMLr har man inte brutit med den gamla politikens grund. De förstår inte att revolutionärerna i den ekonomiska kampen inte får låta sig nöjas med att bjuda över sossarna. Att målsättningen måste vara att ena, formera och stärka positionerna i förhållande till kapitalet. Detta kräver att lönekampen riktas så att den samtidigt slår mot lönesplittringen, vidare att lönekampen utvidgas så att maktfrågorna på arbetsplatsen kommer i centrum. Krav om löneformer (mot ackord och meritvärdering, för fast månadslön), om arbetstakt, om arbetsrotation på arbetarnas villkor, om arbetsmiljö måste drivas. Så kan den spontana ekonomiska kampen så småningom utvecklas till revolutionär ekonomisk kamp (naturligtvis kräver detta kommunisternas ständiga agitation och propaganda). Endast en sådan utveckling av den ekonomiska kampen möjliggör en revolutionär politisk kamp.

KFMLr verkar anse att det inte går att föra en revolutionära ekonomisk kamp. Det revolutionära tycks för dem endast kunna finnas i en politisk kamp, och mot bakgrund av klasskampsläget endast i den revolutionära propagandan. KFMLr:s oförmåga att koppla samman arbetarnas spontana kamp med kampen för socialismen bar tidigare sekterismens märke. Nu bär den högeropportunistens. KFMLr:s syn på den ekonomiska kampen skiljer sig faktiskt inte så mycket från VPKs, SKPs och MLKs (utom att KFMLr förordar en militantare kamp). VPK, SKP, MLK har samtliga en helt igenom ekonomistisk syn på fabriks- och soldatkampen. Även RMF har en klart ekonomistisk anstrykning. När därför KFMLr nu intresserar sig för aktionsenheter och går samman med dessa grupper blir resultatet ofta enheter på synnerligen insnävad grund. På Volvo-Monark i Uppsala var de lika mycket motståndare till kampen som MLK!

För att undvika splittring kan även Förbundet KOMMUNIST delta i insnävade aktionsenheter, och då med frihet.

Men vi söker undvika att aktionsenheter i fabriks- och soldatkampen får en inskränkt ekonomistisk karaktär. Vi ställer uppgiften att utveckla en ekonomisk kamp med revolutionärt perspektiv. Tillfälliga kompromisser kan göras i konkreta situationer. Men däremot låter vi aldrig de fabriksgrupper och arbetarkommittéer vi arbetar på att bygga upp kastreras till ”fackliga oppositionsgrupper” på en plattform av några enkla krav (vilket RMF vill göra Volvgruppen till).

Val till parlamentet

För att slutföra avgränsningen mot trotskismen i denna fråga skall vi kort beröra några olika situationer vid parlamentsval.

I valet 73 var vår linje passiv bojkott. Detta är självfallet ingen generallinje.

När det i valkampanjen står två block mot varandra, där det ena står för en direkt fascistisk eller ultrareaktionär politik, medan det andra för någon variant av liberal borgerligt-demokratisk politik, måste vi stödja det senare i valkampanjen (såvida det inte redan

* *Ekonomisk kamp* – kamp mot arbetsköparna (”fabrikskampen”)

Politisk kamp – kampen mot statsapparaten

Båda dessa typer av kamp kan vara inomkapitalistiska eller revolutionära. Detta underströk vi redan KOMMUNIST 1 (t ex s 31-32), men KFMLr verkar inte ha fattat det ännu. [se [Kommunist nr 1](#)]

existerar ett starkt kommunistiskt parti. I så fall blir frågan mer komplicerad och kan inte besvaras på förhand här.)

På samma sätt om ett block står för en radikal reformistisk politik som öppnar stora möjligheter för utvecklandet av arbetarnas självständiga kamp och organisering. Då stödjer vi detta progressiva block i valkampanjen. Om det däremot inte är några avgörande skillnader mellan blocken (om också t ex det ”progressiva” blocket är en svuren fiende till arbetarkampen) stödjer vi inget.

Förbundet KOMMUNIST skulle alltså, som MIR, stött Allende vid valen i Chile. Däremot skulle vi inte, liksom trotskisterna, stött Wilson i England (se *Mullvaden* 2/74 s 3) eller den franska ”folkfronten” förra året. Denna dominerades nämligen av det franska revisionistpartiet, som utan tvivel skulle tryckt tillbaka all arbetarkamp det kritiserade ju Allende starkt från höger.

Vi ser alltså även i valkampanjen eventuella enhetsageranden utifrån vår analys av samhällsläget och hur arbetet med våra huvuduppgifter bäst befordras.

Även här hamnar trotskisterna ohjälpligt fel. De vägrade Allende stöd (och stödde t o m rent reaktionära aktioner mot honom, t ex den av tjänstemän dominerade och av kristdemokraterna understödda strejken vid koppargruvan i El Teniente). Däremot stödde de franska trotskisterna revisionistpartiet. Kan de ”principfastas” bankrutt i enhetstaktiken demonstreras tydligare?

Redaktionen april 74

Åter till frågan om enhetstaktiken

Ur *Kommunist* nr 16 (1974)

”Denna förening av allmän analys av samhällsläget med konkret analys av den konkreta situationen är just ett leninistiskt förhållningssätt till enhetstaktik.”

Så skrev vi i artikeln ”Leninism eller trotskism i enhetstaktiken” i polemik mot trotskisternas (RMF) på en gång opportunistiska och dogmatiska inställning. (Se *Kommunist* nr 15, sid 36, sp 3 [se artikeln ovan])

Tyvärr lyckades vi dock inte helt förhålla oss på detta sätt i de exempel som sedan togs upp under rubriken ”Val till borgerliga parlamentet”.

Vad gäller Frankrike utgick vi endast från revisionistpartiets fientlighet mot arbetarkampen. Det skyntade fram att revolutionärer överhuvud taget inte kan stödja ett block dominerat av revisionister. Men därmed förföll vi till just den inställning vi kritiserat: att låta ”allmänna principer” avgöra i stället för att göra ”en konkret analys av konkreta förhållanden”, dvs bedöma helheten av olika klassers och partiers agerande. Som en fördjupning av artikeln i *Kommunist* 15 och som en självkritik för dess grunda uppgörelse med trotskismen, går vi nedan in något noggrannare på de exempel som nämndes i artikeln.

Frågan om enhetsaktioner med liberala grupper

I *Kommunist* nr 15 [se ovan] skrev vi:

”När det i valkampanjen står två block mot varandra där det ena står för en direkt fascistisk eller ultrareaktionär politik, medan det andra för någon variant av liberal borgerlig-demokratisk politik, måste vi stödja det senare i valkampanjen.” (Sid 38 sp 2.)

Ett alldeles särskilt fall av sådan blockuppdelning var kampanjen inför skilsmässomröstningen i Italien i maj i år. Skilsmässomotståndarna (kristdemokrater och fascister) drev

kampanjen hårt för att med en seger bakom sig kunna ena den djupt splittrade bourgeoisin bakom ett personligt envælde utövat av kristdemokraternas ledare Fanfani. Ett omfattande och brutalt undertryckande av arbetarkampen skulle ha stått överst på en sådan diktators program.

Avanguardia Operaia, den ledande revolutionära organisationen i Italien och Förbundet KOMMUNIST:s systerorganisation, satsade alla krafter i kampanjen inför omröstningen för att slå tillbaka denna reaktionära offensiv. De försummade inte möjligheterna till tillfälliga allianser med andra krafter som var för skilsmässa. Och i det blocket ingick även sådana borgerliga och i andra frågor rentav ”mörkblå” partier som ”republikanerna” och ”liberalerna”, som trogna sina gammalliberala ideal inte kunde motsätta sig just rätten till skilsmässa.

För att hindra en reaktionär utveckling är det av yttersta vikt att den italienska borgarklassen fortsätter att vara splittrad och handlingsförlamad. Och en seger för skilsmässomotståndarna i folkomröstningen hade just betytt ett stärkande av borgarklassen, och ett sätt för den att genom att spela på religiösa fördomar skaffa sig mandat för en reaktionär politik riktad mot arbetarklassen.

Men samtidigt upprätthöll Avanguardia Operaia givetvis sin fulla politiska självständighet. De förde ständigt ut frågans klassinnehåll: att det mindre rörde själva skilsmässofrågan och mer villkoren för arbetarkampens fortsatta utveckling. De försökte inte hejda arbetarkampen inför omröstningen, av rädsla att ”stöta bort liberalerna”, utan arbetade tvärtom med alla medel för att stärka och mobilisera arbetarklassen, för fortsatta strejker, husockupationer, gatudemonstrationer.

Avanguardia Operaia undvek sorgfälligt att sprida illusioner om att den proletära demokratin skulle innebära något slags bevästande och fördjupande av den borgerliga. Tvärtom drev de, med stor framgång, sin kampanj så att försvarskampen samtidigt lade grunden för en proletär offensiv.

Mot den bakgrunden framstår det som enbart löjligt när RMF i ”Internationalen” 7/74, refererande till de italienska trotskisterna, anklagar Avanguardia Operaia för att de deltagit i vissa gemensamma demonstrationer med liberalerna (f ö givetvis i egen avdelning med revolutionära paroller). Ty med sin ”proletära enhetsfront” kan RMF bara söka enhet med organisationer som arbetarna ”uppfattar” som ”arbetarorganisationer” – men oberoende av dessas politik och av det politiska läget.

Trotskisterna förenar så opportunistiskt mot förmenta ”arbetarorganisationer” med sekterism mot tänkbara borgerliga bundsförvanter. En dubbel ansvarslöshet gentemot arbetarkampen – något som förvisso inte gör så stor skada när det gäller en marginell smågrupp utan inflytande på klasskampen som de italienska trotskisterna. Men Avanguardia Operaia måste, som proletär klasskamporganisation... ta ansvar för sin politik.

Vad stod Allende för?

Trotskistdrömmen om ”proletär enhetsfront” hindrade också deras sektion i Chile. PSR (i och för sig ett obetydligt koteri), att stödja Allende. I hans breda front Unidad Popular (UP, Folkfronten) ingick nämligen också småborgerliga grupper (Radikalpartiet), MEN att dessa grupper spelade en obetydlig roll,

att – till skillnad från t ex den franska Vänsterunionen (som trotskisterna konsekvent stött) – genuint revolutionära krafter, MAPU och delar av socialistpartiet, också ingick i UP, att Allende var en sann reformist, dvs verkligen syftade till att uppnå socialismen (med ”fredliga medel”),

att revisionistpartiet i Chile långtifrån att dominera utgjorde UP:s verkliga högerflygel, att Allende hade ett i grunden *tvetydigt* förhållande till massnörelsen: hans seger bars i stor utsträckning fram av den, hans reformer befördade dess fortsatta tillväxt, samtidigt som han emellertid också sökte kontrollera och länka in den i den borgerligt-demokratiska reformpolitiken

- allt detta gjorde att Revolutionära Vänsterrörelsen, MIR, stödde UP i valen och försvarade den mot reaktionära intriger (t ex var Allendes livvakter MIRister). Detta var en riktig linje.

Så länge RMF inte gjort självkritik för den trotskistiska sekterismen i Chile kan vi inte se deras inställning till enhetstaktiken som seriös.

Frankrike

Läget i Frankrike inför årets presidentval var mindre entydigt. Krisen i det franska samhället har förvärrats avsevärt under den senaste perioden. Alltsedan 1968 har regeringen att möta en växande arbetarkamp, en ekonomi som nationellt och internationellt dras med stora svårigheter, en allvarlig splittring inom bourgeoisin och staten. Gaullismens försök att etablera den starka staten, med hjälp av en direkt arbetarfientlig och repressiv politik, dras sedan -68 med stora problem. Arbetarklassens medvetna kamp har skjutit hela detta projekt i sank, och svaret från bourgeoisin och staten har blivit en tilltagande repression på alla nivåer, en medveten rasistisk kampanj för att splittra arbetarklassen, lössläpphet gentemot fascismen, militarisering av samhället, direkta förberedelser inom armén för klasskrig, och en direkt arbetarfientlig ekonomisk offensiv. Hela denna kris har ständigt tilltagit, och bourgeoisin är nu definitivt splittrad och saknar en konsekvent politisk inriktning. Klart är dock att Giscard d'Estaing står för en linje som med alla medel försöker att göra sig fri från gaullismens begränsningar, behålla den starka staten och fortsätta offensiven mot arbetarklassen.

Å andra sidan finns idag Vänsterunionen (VU) som en politisk kraft. Inom detta block är det helt klart socialistpartiet som dominerar. Man har alltsedan 1972 lyckats påtvinga kommunistpartiet sin politik ända till att helt acceptera den starka staten, armén, byråkratin, och fullständigt lämpa allt perspektiv på socialismen överbord. Vad VU idag erbjuder är en *borgerlig klassamarbetslösning* för att stabilisera krisen och uppnå social fred. Man presenterar sig som ett alternativ för bourgeoisin. Samtidigt har man konsekvent gått emot massrörelsen och ser endast sina uppgifter som parlamentariska. En seger för VU kan bara leda till en borgerlig regering som måste bekämpas som sådan. Det är detta som är bestämmande för karaktäriseringen av VU.

Proletariseringen har successivt förändrats till att innebära hela organisationens omvandling till en arbetarorganisation, en proletär kommunistisk klasskamporganisation.

En relativt stor del av kadern arbetar på proletära arbetsplatser. Detta har inneburit att förbundet för första gången har fått en klasspraktik inom arbetarklassen. Resultatet har inte heller låtit vänta på sig, såsom visas av arbetarkonferensen och vårt agerande i avtalsrörelsen denna vår.

Men detta är bara en liten del i hela omvandlingsprocessen. En omvandling som med nödvändighet blir smärtsam, både pga vårt förbunds ursprung och den relativt låga nivån i klasskampen. Den är en uppgift vi kommer att stå inför under en relativt lång period.

I detta sammanhang har de franska trotskisterna (Front Communiste Révolutionnaire, f d Ligue Communiste) varit ytterst vacklande. Ända sedan 1972 har de definierat kommunistpartiet som ett *reformistiskt arbetarparti* därför att det organiserar arbetare. I konsekvens med sin uppfattning att kommunistpartiet dominerade VU 1973 uppmanade man därför till

röstning på denna. Motiveringen blev att det var en ”klassröst” på en politisk kraft som dominerades av ett arbetarparti – inget om vad VU politiskt stod för. I årets val uppmanade de också till röstning på VU. Då de nu förstått att socialistpartiet dominerade blev detta hux flux ett borgerligt arbetarparti från att tidigare ha varit helt borgerligt. Det var fortfarande en ”klassröst”.

Révolution! (Förbundet KOMMUNTST:s broderorganisation i Frankrike) har alltid hävdad att VU representerar ett *borgerligt alternativ*, oavsett om den ”organiserar arbetarklassen”, just pga sitt borgerliga klassamarbetsprojekt som inte kommer att stärka arbetarsjälvständigheten. Därför uppmanade Révolution till bojkott av *parlamentsvalet 1973*.

I år var läget annorlunda. Krisen inom bourgeoisin är avsevärt förvärrad. Arbetarklassen och andra grupper är på offensiv i kampen mot repressionen, mot militärmakten, för fri abort osv – en rörelse som revolutionärerna har mycket större inflytande i och som representerar en tilltagande *politisk* kamp mot staten. Till skillnad från *parlamentsvalet 1973* har VU i årets presidentval satsat allt på att vinna, och tvingats till en viss polarisering. 1973 var det parlamentsval, som för det första missgynnade socialistpartiet i förhållande till kommunistpartiet och för det andra inte möjliggjorde en samlande kandidat som Mitterand i årets val. 1973 hade också reformisterna och revisionisterna konsekvent under en längre tid bekämpat massrörelsen som revolutionärerna gjorde allt för att utveckla och försvara. Till skillnad från 1973 skulle en seger för VU i årets *presidentval* innebära möjlighet att förvärpa krisen inom bourgeoisin och förstärka motsättningarna. VU skulle *inte på samma sätt* som en reaktionär regering kunna slå ner massrörelsen. En seger i detta läge av klar polarisering och kris skulle innebära en viss förbättring av arbetarklassens politiska styrka i förhållande till bourgeoisin och öppna vissa möjligheter till en mobilisering och aktivitet från arbetarklassens och revolutionärernas sida. Detta är den avgörande skillnaden som ligger till grund för Révolutions *taktiska val* att uppmana till röstning på Mitterand i andra valomgången. Révolutions taktik i valkampanjen koncentrerades på att föra fram den självständiga revolutionära kampen som ett alternativ oavsett parlamentsval eller regering, och på detta sätt klart deklarerat sin självständighet till VU. Det gäller den självständiga arbetarkampen (med LIP som bästa exempel), den revolutionära antimilitarismen, den växande massrörelsen ”fri abort och fria preventivmedel” (MLAC), solidaritetsrörelsen med Chile.

Som ett taktiskt försök att samla denna rörelse till ett gemensamt agerande i första valomgången var deras initiativ att föra fram Jean Piaget (ledaren i LIP-kampen) som enande kandidat för den revolutionära vänstern. De flesta organisationer backade ur. Trotskisterna i FCR var i huvudsak positiva, men gick redan innan Piagets avsägelse ut med meddelandet att de i händelse av hans avsägelse skulle ställa upp med sin egen kandidat – Krivine – en huvudlös sekterism parad med opportunistiska motiveringar för att rösta på Mitterand.

Revisionistregering som 'övergångsfas' till revolutionen

Hur ska vi förhålla oss till revisionisterna i ett läge av ytterst skärpt social och ekonomisk kris, där bourgeoisin är splittrad, men olika fascistiska lösningar öppet diskuteras, där arbetarkampen är massiv, men ännu ej riktad mot borgarstaten, och där det saknas ett revolutionärt kommunistiskt parti med auktoritet inom stora delar av arbetarklassen?

Sådant ungefär är läget i Italien nu. Och *Il Manifesto* (tidskrift och organisation som uteslöts ur kommunistpartiet 1969) har rest parollen: ”PCI (kommunistpartiet) till makten!”. Enligt Manifesto vore en sådan regering med sin politik för stabilisering och reformer det enda som kan rädda arbetarklassen från den akuta faran av en reaktionär ”lösning” och lämna spelrum för massrörelsens fortsatta utveckling.

Avanguardia Operaia däremot ser uppgiften som att förhindra kapitalismen från att stabiliseras, fördjupa bourgeoisins splittring, utveckla den proletära klasskampen i sin allsidighet, samt påskynda uppbygget av det kommunistiska partiet; och att förvisso försvara demokratiska rättigheter och slå tillbaka reaktionära attacker, men samtidigt, och i själva sättet att driva även den defensiva sidan av kampen, grundlägga och utveckla en offensiv ”fram mot den socialistiska revolutionen”.

Svagheterna i Il Manifestos linje är uppenbara. De undervärderar vidden av PCI:s klassarbetslinje och de ansträngningar PCI skulle göra för att krossa massrörelsen (om än inte med våld). De ”glömmer” statens roll i revolutionsprocessen, att det sannerligen inte bara är för massrörelsen att ”rulla på”. Till skillnad från det franska revisionistpartiet har det italienska gått in för öppet klassarbete med inbjudan till kristdemokraterna – storbourgeoisins part – att tillsammans bilda regering.

Men problemen med reaktionär lösning och massivt våld mot arbetarkampen kan inte viftas bort utan vidare. Som ett led i arbetet på en lägesanalys och utvecklingen av den revolutionära taktiken kommer Förbundet KOMMUNIST under hösten att ge ut material från denna viktiga diskussion från den europeiska revolutionära vänstern.

Redaktionen